

ביצה כג

שאלה: איבעיא להו: מהו לעשן?

תשובה- מחלוקת: רב ירמיה בר אבא אמר רב: אסור, ושמואל אמר: מותר.
עוד מחלוקת בנושא: אמר רב יהודה: על גבי גחלת - אסור, על גבי חרס - מותר.
 ורבה אמר: על גבי חרס נמי אסור, משום דקא מוליד ריחא.
דעת רבה בעניין דומה: רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו: סחופי כסא אשיראי ביומא טבא - אסור. מאי טעמא - משום דקמוליד ריחא.
קושי: ומאי שנא ממוללו ומריח בו, וקוטמו ומריח בו?
תירוץ: התם - ריחא מיהא איתא, ואוסופי הוא דקא מוסיף ריחא. הכא - אולודי הוא דקמוליד ריחא.
 דעה אחרת בעניין עישון פירות: רבא אמר: על גבי גחלת נמי מותר, מידי דהוה אבשרא אגומרי.
פסיקה דומה: דרש רב גביהא מבי כתיל אפתחא דבי ריש גלותא: קטורא שרי.
שאלת ברור: אמר ליה אמימר: מאי קטורא? אי קטורא בידי - מעשה אומן הוא, ואי לעשן - אסור, דהא קא מכבה.
תשובה: אמר ליה רב אשי: לעולם לעשן, מידי דהוה אבשרא אגומרי.
גירסה אחרת בשאלה: איכא דאמרי, אמר ליה אמימר: מאי קטורא? אי קטורא בידי - מעשה אומן הוא, אי לעשן - אסור, דקא מוליד ריחא.
תשובה: אמר רב אשי: אנא אמריתיה נהליה, ומשמיה דגברא רבה אמריתיה נהליה: לעולם לעשן, ומידי דהוה אבשרא אגומרי.

ועושין גדי מקולס.

הבאת ברייתא: תניא, רבי יוסי אומר: תודוס איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדי מקולס בלילי פסחים. שלחו ליה: אלמלא תודוס אתה גוזרנו עליך נדוי, שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ.
קושי: קדשים סלקא דעתך?
תיקון: אלא אימא: כעין קדשים.

משנה. שלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרים:

- פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה,
- ומקרדין את הבהמה ביום טוב,
- ושוחקין את הפלפלין ברחים שלהן.

	רבי אלעזר בן עזריה	רבי יהודה	חכמים
מקרדין - קטנים ועושין חבורה	מותר	אסור מפני שעושה חבורה	
מקרצפין - גדולים, ואין עושין חבורה	מותר		אסור
מהו הטעם?	כר' שמעון - דבר שאינו מתכוין - מותר	כשיטתו - דבר שאינו מתכוין - אסור - ולא גזרינן קרצוף אטו קרוד	כר' יהודה - דבר שאינו מתכוין - אסור - וגזרינן קרצוף אטו קרוד

קושי: למימרא דרבי אלעזר בן עזריה חדא פרה הויה ליה? והאמר רב, ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב: תליסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא!
תירוץ: תנא: לא שלו היתה, אלא של שכנתו היתה, ומתוך שלא מיחה בה - נקראת על שמו.

ומקרדין את הבהמה ביום טוב.

פסיקת הלכה: אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל, ואמרי לה אמר רב נחמן לחודיה: הלכה כרבי שמעון, שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.
קושי: אמר ליה רבא לרב נחמן: ולימא מר הלכה כרבי יהודה, שהרי חכמים מודים לו!
תירוץ: אמר ליה: אנא כרבי שמעון סבירא לי ועוד: שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.

משנה. הרחמים של פלפלין טמאה משום שלשה כלים: משום כלי קבול, ומשום כלי מתכת, ומשום כלי כברה.

הבאת ברייתא להסביר את המשנה: תנא:

תחתונה	אמצעית	עליונה
משום כלי קבול	משום כלי כברה	משום כלי מתכת

משנה.

עגלה של קטן

טמאה מדרס	דהא סמיך עלויה
ונטלת בשבת	משום דאיכא תורת כלי עלה
ואינה נגזרת אלא על גבי כלים	שניהם כר' יהודה שדבר שאינו מתכוון אסור – מחלוקת במציאות
	רבי יהודה אומר: כל הכלים אין נגררין, חוץ מן העגלה, מפני שהיא כובשת

ואינה נגזרת אלא על גבי כלים.

דיוק: על גבי כלים - אין, על גבי קרקע - לא, מאי טעמא - דקא עביד חריץ. קושי על הדיוק: מני - רבי יהודה היא, דאמר: דבר שאין מתכוין אסור. דאי רבי שמעון - האמר: דבר שאין מתכוין מותר. דתניא, רבי שמעון אומר: גורר אדם מטה כסא וספסל, ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ. אימא סיפא, רבי יהודה אומר: אין הכל נגררין בשבת חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת, מפני שכובשת - אין, אבל חריץ - לא עבדא! תירוצ: תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה.

משנה.

תנא קמא	רבן שמעון בן גמליאל
אין צדין דגים מן הביברים ביום טוב, ואין נותנין לפנייהם מזונות, אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפנייהם מזונות	לא כל הביברין שוין. זה הכלל: כל המחוסר צידה - אסור, ושאינו מחוסר צידה - מותר.

